

FÖRENINGEN SVERIGES OBEROENDE

Småbryggerier

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande på Fi2022/00247 Höjd skatt på alkohol och tobak

Föreningen Sveriges oberoende småbryggerier (hädanefter Föreningen) menar att nivån på alkoholskatten måste sättas utifrån samtliga problem och målkonflikter som alkoholmarknaden lider av. Föreningen ser som minst tre problemområden som bör balanseras:

1. konsumtionen av alkohol ger upphov till externa kostnader och skador,
2. konkurrensen på ölmarknaden är kraftigt snedvriden, och
3. en stor del av svenskarnas alkoholkonsumtion baseras på resandeförsel och smuggling.

Mot denna bakgrund anför Föreningen följande:

1. Alkoholskatten bör i nuläget inte höjas.
2. Regeringen bör omgående tillsätta en alkoholskatteutredning.
3. Skatten på öl från små bryggerier bör sänkas från och med den 1 januari 2023.

Skälen till Föreningens synpunkter:

1. **Alkoholskatten bör i nuläget inte höjas.** I regeringens promemoria fastslås utan hänvisning till vetenskapligt stöd eller egen analys att: *högre BNP och högre allmänt prisläge har minskat alkoholskattens styrande effekt.* Detta anses vara skäl nog att höja alkoholskatten.
 - Vad regeringen avser med ”*styrande effekt*” beskrivs inte. ”*Styrande effekt*” är inte heller ett vedertaget begrepp. Det är därför oklart vilka skäl som ligger till grund för att höja alkoholskatten.
 - Trots att alkoholskatten inte höjts sedan 2017 är svenskarnas alkoholkonsumtion den lägsta på över 20 år.

Den låga konsumtionen kommer av mindre smuggling och resandeförsel pga. högre utländska priser och uteblivna skattehöjningar i Sverige. Många svenskar har således slutat handla alkohol i utlandet och handlar i stället på Systembolaget.

Mellan 2017 och 2019 minskade resandeförsel och smuggling med 0,4 liter ren alkohol per invånare. Försäljningen på Systembolaget ökade med 0,15 liter.¹

Om ökningen av försäljningen på Systembolaget tillskrivs det förändrade relativpriset på alkohol har alkoholskatteintäkterna ökat med nästan 700 miljoner kronor mellan 2017 och 2019. Detta enbart på grund av svenskarnas konsumtion styrts om från obeskattade källor till beskattade.

Uteblivna svenska skatthöjningar och högre priser i utlandet har således ökat de svenska skatteintäkterna och minskat svenskarnas alkoholkonsumtion.

- Om regeringens förslag realiserar är risken stor att många svenskar väljer att återgå till tidigare konsumtionsmönster och köpa alkohol i utlandet.

Regeringen inkluderar inte denna effekt i sina konsekvensanalyser utan räknar förenklat med att en högre skatt per automatik leder till ett högre svenskt pris och därmed en lägre konsumtion.

De troliga effekterna av en alkoholskattehöjning är i stället högre alkoholkonsumtion, mer smuggling och privatinförsel, minskade skatteintäkter, försämrade folkhälsa, en sämre fungerande svensk alkoholmarknad och ett försämrat klimat. Detta när fler svenskar tar bilen till Danmark och Tyskland för att köpa alkohol. Alkohol som ofta exporterats av stora svenska bryggerier med det enda syftet att återinföras till Sverige.

Regeringens förslag och konsekvensanalyserna kan inte ligga till grund för ett beslut om att höja skatten på alkohol eftersom:

1. Förslaget inte uppger goda skäl till att höja skatten.
2. Förslaget saknar relevanta analyser av förslagets effekter på skatteintäkter, alkoholskador, konkurrens och klimat.

Föreningen menar därför att alkoholskatten i nuläget inte kan höjas.

2. **Regeringen bör omgående tillsätta en alkoholskatteutredning.** Regeringens konsekvensanalyser av alkoholskattehöjningarna uppvisar allvarliga brister och visar troligtvis på felaktiga, och omvända, effekter. Det är således oklart vilka konsekvenser en alkoholskattehöjning får, i synnerhet på alkoholkonsumtionen och folkhälsan.

¹ CAN Rapport 202. Alkoholkonsumtionen i Sverige 2001–2020.

Föreningen föreslår därför att regeringen tillsätter en alkoholskatteutredning med uppdrag att hitta en väl avvägd nivå på alkoholskatten grundad i fakta och god vetenskaplig analys.

3. **Skatten på öl från små bryggerier bör sänkas från och med den 1 januari 2023.** Ölmarknader världen över karaktäriseras av stordrift- och samordningsfördelar som snedvrider konkurrensen på ölmarknaderna. Enligt Artikel 4 i EU:s Direktiv 92/83/EEC är snedvridningarna så pass allvarliga att EU tillåter medlemsstaterna att tillämpa en lägre alkoholskatt på öl från småbryggerier.

Samtliga EU:s medlemsstater, Norge, USA och Storbritannien tillämpar en nedsatt alkoholskatt för småbryggerier, förutom Sverige och Spanien.² Utvärderingar visar att skattenedsättningarna har positiva effekter på konkurrens, utbud och tillväxt som kommer konsumenterna till gagn.

Föreningen föreslår därför att regeringen sänker skatten på öl från små bryggerier i enlighet med Artikel 4.

Skattenedsättningen bör utformas som i Storbritannien. Den brittiska modellen har framgångsrikt utjämnat konkurrensvillkoren och stimulerat tillväxten av mindre bryggerier inom ramen för de villkor som EU sätter upp.

En sänkt skatt på öl från små bryggerier:

1. beräknas kosta cirka 75 miljoner kronor i lägre alkoholskatteintäkter. Det är 0,5 promille av de totala alkoholskatteintäkterna.
2. ökar inte alkoholkonsumtionen eftersom skattelättnaden främst används till att bygga ut småbryggerierna kapacitet, inte till att sänka priset. Eventuella prissänkningar leder till substitution från billigare öl av sämre kvalitet till öl av högre kvalitet. Hantverksöl från småbryggerier är så pass dyr även efter en skattelättnad att den är ointressant för de stora riskgrupperna för alkoholskador.
3. är ett stöd till småföretag, till småföretag i glesbygd och till småföretag som vill växa och öka sin export.
4. förbättrar ölmarknadens funktion, ökar utbudet av öl och gagnar ölkonsumenter med låg och begränsad inkomst.

Malmö den 9 mars 2022

Erik Frithiof, Ordförande, Föreningen Sveriges Oberoende Småbryggerier

² Litauen inför en reducerad skatt den 1 januari 2023.